

Sluking av blåblå kamelar

Eg har sagt det heile tida frå forhandlingane om regjeringsdanning etter stortingsvalet og fram til i dag: Kvifor kunne ikkje sentrumspartia KrF og Venstre, slik som det tredje sentrumspartiet Sp, gå til venstresida med ei styrka raud-grøn regjering, i staden for å sjå det som ei overordna målsetjing å få eit regjeringsskifte?

Regjeringsskiftet vart eit politisk skifte som i praksis betydde ei blåblå regjering så langt vekk frå dei to sentrumspartia sin ideologi som det går an å kome. Overskyggar draumen om liten eller ingen politisk påverknad støttepartia sitt eigentlege rom i norsk politikk?

Spørsmålet og overtvinga mi blir ytterlegare forsterka når

eg les politisk redaktør, Kato Nykvist, si analyse «Svenneprøve for samarbeidsavtalen» på side 2 og 3 i Nationen den 4. oktober, der han teiknar opp dei mange dilemma

det blir for støttepartia å måtte svelge råt mange sider ved eit statsbudsjett dei ikkje er enige i. Å oppnå politisk påverknad kan fort bli erstatta med smertefull kamelsluking.

Regjeringas og også Venstres fråverande forhold til distrikts- og landbrukspolitikken er det som bekymrar meg mest som distriktspolitiker i Venstre gjennom mange år, sjølv om det var positivt frå støttepartia å reagere negativt på regjeringas framlegg til fylkesvise rammeoverføringar i distriktsfylka sin disfavour. På dette området og også

på mange andre område ville KrF og Venstre kunne ha funne gode samarbeidsplattformer på venstresida i politikken på linje med Sp.

Målsetjinga for desse tre sentrumspartia burde heller i fellesskap ha vore å hindre at landet skulle få ei blå-blå regjering, i staden for den motsatte målsetjinga frå KrF og Venstre.

Så lite komfortabel er eg med Venstre sin nærverande ideologiske ståstad og tilsynelatande politiske kurs framover, at eg vurderer å seie opp mitt langvarige medlemskap der å gå over til meir jordnære parti som enten Sp eller Miljøpartiet dei grønne (MDG). Men på grunn av miljø- og naturressurspolitikken og den økologiske berekrafttanken etter føre-var-prinsippet, blir valet i så fall det sistnemde partiet, eit parti som har den ideologiske plattformen som samfunnet etter kvart er nødt til å ta inn over seg og samle seg om.

Jon Ingebretsen
Vrådal

Utfordra: Trine Skei Grande (V).

FOTO: TOR ERIK SCHRØDER/NTB SCANPIX

Norsk mat på norske ressurser

Framtiden i våre hender har nettopp lansert en kampanje i håp om at nordmenn skal spise mindre kjøtt. Venstre-storingsrepresentant Sveinung Rotevatn sier seg enig i at folk spiser for mye kjøtt. Han trekker fram folkehelse og klima som argumenter for at vi skal spise mindre kjøtt, og mener at pris er en viktig faktor – han ønsker seg at kjøtt blir dyrere (Dagsavisen 27.september). Natur og Ungdom syns det er fantastisk at politikere ønsker dyrere kjøtt, men setter spørsmålsteget med Venstres Ole Brumm-politikk, da de 1.mai i år sa ja til å øke konsesjonen for kylling.

Ressursene i matproduksjonen er fornybare, men verken uendelige er usårbare. Klimaendringer

gjør det usikkert om alle dagens jordbruksarealer kan nyttes i framtida. Tørke, et ustabil klima og økte temperaturer vil redusere avlingsnivået betydelig mange steder, og intensive dyrkingsmetoder forringer avlingspotensialet i viktige produktjonsområder. FN's klimapanel viser at avlingene vil reduseres i sør, og svakt øke i nord.

I en verden med 1 milliarder sultende mennesker, er det klart at land med høyt forbruk må redusere sitt kjøttforbruk. Hvis vi alle skulle ha et Amerikansk kosthold (120 kilo kjøtt/person/år), ville kloden bare kunne fø 2,5 milliarder mennesker av de 7 milliardene vi faktisk er i dag.

Vårt høye forbruk av kjøtt i Norge ligger i brasilianske hen-

der. Siden 2000 har den norske importen av korn og kraftfôr årlig gjort beslag på et areal på om lag 350 000 fotballbaner i utlandet. Vi bør føre en matpolitikk for en vesentlig senkning av kjøttforbruket, noe som vil gi en stor helsegevinst i tillegg. Den kjøttproduksjonen vi har til lands må i større grad bruke våre naturgitte ressurser i form av gras og gjøre seg mindre avhengig av andre lands ressurser.

Ved en slik kjøttproduksjon tar vi også vare på alle de sårbare og truede artene som er avhengig av kulturlandskapet. Norge har et stort uutnyttet beitepotensial i utmarka. I følge Skog og Landskap kan fôropptaket på utmarksbeite doubles. Melk og kjøtt produsert på lite kraftfôr, og med mye utmarksbeite, inneholder mer av den viktige omega-3 fetttsyren.

Et spredt og mangfoldig landbruk, der vi tar matjord og utmarksressurser i bruk er en viktig del av løsningen på noen av vår tids største utfordringer, klimaendringene, tap av biologisk mangfold og sult. Det er et landbruk som er solidarisk, miljøvennlig og som har et framtidig mål om selvforsyning.

Natur og Ungdom er enige med Sveinung Rotevatn at kjøtt bør bli dyrere, og at vi må spise mindre av det. Spørsmålet er bare, hvilke kjøtt skal vi da spise og produsere i Norge? Kjøtt som er avhengig av fôrimport, eller kjøtt som kan baseres på norske ressurser? Venstres «Ja takk, begge deler»-politikk gjør det vanskelig å stole på dem.

Helene Lind Jensen
Fagleder for matpolitikk i Natur og Ungdom

Problematiske: Venstre er inkonsekvente når partiet både vil ha dyrere kjøtt og går inn for økt kyllingkonsesjon, skriver leserbrevforfatteren.

FOTO: COLOURBOX

Vi et for mykje kjøtt

I ein lang og usamanhengande kommentar 3. oktober tek Nationens Drude Beer for seg mitt forslag om å bruke momssystemet til å gjere kjøtt og andre matvarer noko dyrare, og frukt og grønt noko billegare. Beer meiner at dette er politikk eg («den unge urbanisten») må «lenger ut på landet med». Som folkevald frå Sogn og Fjordane mistenkjer eg nok at eg brukar meir tid på «landet» enn Nationens kommentatorkorps. Utan at eg skal la slike fordommar skugge for dømekrafta mi, så klart.

I kommentaren sin framfører Beer følgjande argument:

1) Folk bør et mindre kjøtt, av omsyn til dei enorme klimagassutsleppa.

2) Folk bør ikkje ete mindre kjøtt, av omsyn til norsk landbruk.

3) Dyrare kjøtt vil gå ut over dei fattige

4) Men dyrare kjøtt er heilt fint dersom det er bøndene som får profitten (gjennom auka tollmurar), og ikkje fellesskapet (gjennom auka moms)

Det er greit å meine alt dette. Men helst ikkje på ein gong. Om eg skal forsøke å dra ein essens ut av dei vikarierande og innbyrdes motstridande poenga til Nationens kommentator, er det i så fall dette: Bøndene bør få meir pengar.

Slik sett står vel Nationen trygt i ein lang tradisjon. Der får dei berre stå. Så får vi andre

Svarar på kritikk: Sveinung Rotevatn (V).

FOTO: LISE ÅSERUD/NTB SCANPIX

halde fram med på diskutere kva vi skal gjere med det eksplosjonsarta kjøttkonsumet i Noreg og verda for øvrig, som no står for 15 prosent av dei farlege klimagassutsleppa som endrar klimaet på jorda vår. Det er meir enn heile transportsektoren til saman.

Dersom kvar av oss hadde berre ein kjøtfri dag i veka, ville det kutta klimagassutsleppa tilsvarende 200.000 bilar.

Kjøtt er rett nok ein naturleg del av eit balansert kosthold. Men slik det er no, er nesten halvparten av oss meir kjøtt enn den den tilrådde mengda frå Helsemyndighetene.

Venstre meiner det er fornøytig å bruke avgiftssystemet til å legge til rette for at det løner seg litt meir å ete mat som er sunn, både for den enkelte og for klimaet. Dersom vi skal lukkast med å stoppe dei farlege klimaendringane må alle vere med og bidra.

Sveinung Rotevatn
Storingsrepresentant for Venstre

Mitt forslag til en Skaugum-løsning

Henviser til Nationens artikkel torsdag 2. oktober, «Skaugum forfaller». Jeg har 2 forslag:

1: Kronerulling, som gjør det mulig for Asker Kommune å kjøpe hele Skaugum fra vår såkalt «kongefamilien», slik at det igjen kan drives som den flotte gårdseiendom den er.

2: Folkeavstemning, så Norge kan bli republikk så fort vår nåværende konge trekker seg tilbake, om et par år. Best om bare de under 30 år får lov til å stemme.

Får kritikk: Kronprins Haakon.

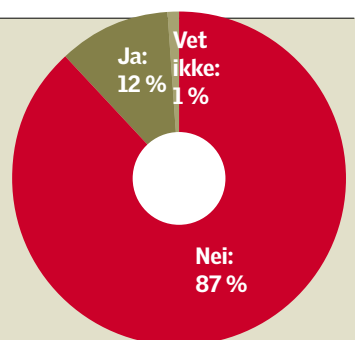
FOTO: LISE ÅSERUD/NTB SCANPIX

Hvorfor trenger lille Norge en konge?

Fay Gjester
Oversetter og entusiastisk askerbøring

Vi har stilt følgende spørsmål:

Er det lurt å øke momsen på kjøtt for å begrense forbruket?

ANTALL STEMME: 1378

Hver dag finner du avstemninger og meningsmålinger om aktuelle temaer på nationen.no. **Klikk deg inn og stem!**

PLASS: Det er plass til både sjømatnæringen og sjødeponi i norske fjorder, mener Nordic Mining. ILL.FOTO

– Sjødeponi og fisk går bra

MILJØ

Sjømatproduksjon og sjødeponi behøver ikke å være en motsetning, mener Ivar Fossum, direktør for gruveselskapet Nordic Mining.

Kjersti Sandvik
Bergen

Ivar Fossum, administrerende direktør i Nordic Mining, mener det ikke er noe problem å både være blant verdens fremste sjømatnasjoner samtidig som myndighetene åpner for sjødeponi.

Han mener det er så få steder langs kysten der det kan bli aktuelt med sjødeponi og at det bør være fullt mulig å finne gode løsninger som gjør at de to næringene kan leve side om side.

– Begge bør akseptere at noen

Sveinung Rotevatn

FAKTA: NORDIC MINING

■ Nordic Mining ASA har planlagt å ta ut 250 millioner tonn malm av bergarten eklogitt i Engebøfjellet i bygda Vevring i Sogn og Fjordane.

■ Av eklogitt er planen å utvinne mineral som rutil (titandioksid) og granat.

■ Etter at malmen er tatt ut av fjellet må den males ned for å få frigjort mineralene.

■ Deretter blir rutil og granat skilt ut ved hjelp av ulike prosesser som alle er basert på bruk av ferskvann.

■ Nordic Mining planlegger å plassere 5–6 millioner tonn avfall per år på bunnen av Førdefjorden i 50 år.

■ Utslippssøknaden til myndighetene inneholder ikke bruk av giftige kjemikalier, men produksjonsprosessen er ennå ikke utprøvd i stor skala.

■ Kilde: Nordic Mining and Havforskningsinstituttet

steder er det allerede en aktivitet, og at den ene næringen bør vike for den andre. Noen steder er en mineralressurs så viktig for sysselsettingen at andre næringer må vike. Fiskeri og oppdrett er en større ressurs, som kan drives mange

Forskere advarer mot gruver

I SJØDEPONI
Søknaden til gruvevesen i norske fjorder er et problem for fiskeriet og alle tilknyttede næringer. Forskere har derfor tatt til orde for å se på konsekvensene av å sette opp gruver i fjordene.

FBFI 31. mars 2014

steder langs kysten, mens vi kan telle på en hånd de mineralprosjektene som ligger sånn til at det kan være aktuelt med sjødeponi, sier Fossum.

Lar seg håndtere

Han har forståelse for at det er skepsis mot sjødeponi, men mener konfliktene lar seg håndtere.

– Det er viktig å ikke skape inntrykk av at det i enhver norsk fjord drives både oppdrett og sjødeponi. Vi må bygge omdømmet til norsk næringsliv i fellesskap. Jeg velger å være positiv til at begge disse næringene kan utvikles side om side.

Fossum viser til at mineralnæringen legger beslag på et svært lite sjøareal, i forhold til oppdrettsnæringen.

– Det er snakk om totalt

ti-femten kvadratmeter med sjødeponi, mens oppdrettsnæringen i dag legger beslag på ca. 500 kvadratmeter i Norge.

Fossum medgir at han ikke kan være sikker på at strømforhold gjør at noen partikler fra et sjødeponi spres ut over et større område enn antatt.

– Det er mye som er usikkert i verden, men det er ikke slik at det ikke eksisterer partikler i norske fjorder. Det er viktig å understreke at det er konsentrasjonene det kommer an på.

Verken mineral eller oppdrettsnæringen skal få lov til å bruke kjemikalier som ikke

» Noen steder er en mineralressurs så viktig for sysselsettingen at andre næringer må vurdere å vike

Ivar Fossum, Nordic Mining

er godkjent av norske myndigheter. Det er uakseptabelt uavhengig av hvilken næring vi snakker om.

God tid

Søknad om sjødeponi ligger hos Miljø og klimadepartementet. Fossum vil ikke spekulere i når

saken er ferdig behandlet.

– Nordic Mining har holdt på i sju-åtte år. Dette er et kjempe stort prosjekt som skal være i 50 år. Må vi vente i to år til, så gjør vi det også. Men det er viktig med litt framdrift i saken, sier Fossum.

Uforenelig

Venstres Sveinung Rotevatn derimot, mener regjeringens ønske om at Norge skal være en av verdens fremste sjømatnæringener harmonerer dårlig med å åpne for sjødeponi. Rotevatn er Sogn og Fjordanes representant på Stortinget for Venstre.

Han er ikke imot mineralutvinning, men mener det er for høy risiko å dumpe gruveavfallet i sjø.

– Ingen andre land åpner for nye sjødeponiområder.

Han mener det harmonerer dårlig med at Norge vil være verdens fremste sjømatnasjon.

– Det er for stor risiko å ta for fisken og det biologiske mangfoldet. Det er heller ikke noe spesielt godt salgstriks å si at vi selger fisk med store mengder gruveavfall i fjordene våre, sier Rotevatn.

kjersti.sandvik@fbfi.no
Mobil: 932 56326

Fiskerne har landet sjømat for over 6 milliarder kroner

Hittil i år har norske fiskere levert sjømat til fiskekjøpere fra og med Nordmøre til Finnmark for over svimlende 6

Svein-Ove Haugland

milliarder kroner, melder Råfisklaget. Det er nesten 1,3 milliarder mer enn i fjor til samme tid. I alt utgjør dette 130.000 enkeltleveranser av fisk.

– Det er flere forhold som kan forklare denne økningen. For det første har fiskerne landet mer fisk hittil i år enn til samme tid i fjor. Det er til eksempel lan-

det en større andel torsk enn i fjor til samme tid, i tillegg til vi har hatt en prisoppgang på torsk, sei og hyse, forteller assisterende direktør i Råfisklaget, Svein-Ove Haugland til fbfi.no.

– Videre har vi også hatt en økning i landing av reker, både fryste og ferske, noe som bidrar

til en verdistigning. Også økt pris på kongekrabbe drar opp, påpeker Haugland.

Et annet viktig element er at den utenlandske flåten har levert mer fisk i Råfisklagets distrikt.

– Etter at transittbestemmelsene så har vi hatt flere landinger fra både russiske og

andre europeiske fartøy. Dette har bidratt til en økning på 400 millioner. De norske fartøyene har landet fisk så langt, for i underkant av 900 millioner, forteller Haugland.

torhild.martinussen@fbfi.no
Telefon: 55 30 22 34